

สมุดบันทึกการเรียนรู้

สาระทักษะการดำเนินชีวิต

รหัสวิชา ทช31001 รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง

รหัสประจำตัวนักศึกษา.....

ชื่อ-สกุล.....

ชื่อครูประจำกลุ่ม.....

ศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

เขตคลองเตย

บทที่ 1 ความพอเพียง

เรื่องที่ 1 ความเปนมา ความหมาย หลักแนวคิด

ความเปนมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้พัฒนาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อที่จะให้พสกนิกรชาวไทยได้เข้าถึงทางสายกลางของชีวิตและเพื่อคงไว้ซึ่งทฤษฎีของการพัฒนาที่ยั่งยืน ทฤษฎีนี้เป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตซึ่งอยู่ระหว่าง สังคมระดับท้องถิ่นและตลาดระดับสากล จุดเด่นของแนวปรัชญานี้คือ แนวทางที่สมดุล โดยชาติสามารถทันสมัย และก้าวสู่ความเป็นสากลได้ โดย ปราศจากการต่อต้านกระแสโลกาภิวัตน์ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญในช่วงปี พ.ศ. 2540 เมื่อปี ที่ประเทศไทยต้องการรักษาความมั่นคงและเสถียรภาพเพื่อที่จะยืนหยัดในการพึ่งตนเอง และพัฒนา นโยบายที่สำคัญเพื่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจ ของประเทศโดยการสร้างแนวคิดเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองได้ ซึ่ง คนไทยจะสามารถเลี้ยงชีพโดยอยู่บนพื้นฐานของความพอเพียงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริว่า "มันไม่ได้มีความจำเป็นที่เราจะกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NIC)" พระองค์ได้ทรง อธิบายว่า ความพอเพียงและการพึ่งตนเอง คือ ทางสายกลางที่จะป้องกันการเปลี่ยนแปลงความไม่มั่นคง ของประเทศได้

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตน ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระราชดำรัสแก่ พสกนิกรชาวไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 มีใจความว่า "...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ ของ ประชาชนส่วนใหญ่นี้ก่อนโดยใช่วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควร และปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และฐานะ เศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป..." และนับจากนั้นเป็นต้นมาพระองค์ได้ทรงเน้นย้ำถึงแนวทางการพัฒนาหลักแนวคิดพึ่งตนเองเพื่อให้เกิดความพอมี พอกิน พอใช้ของคนส่วนใหญ่ โดยใช้หลักความ พอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนทรงเตือนสติปวงชนชาวไทยไม่ให้ประมาท มีความตระหนักถึงการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนที่ถูกต้องตามหลักวิชา และการมีคุณธรรมเป็นกรอบในการปฏิบัติและการดำรงชีวิต

ในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยประสบกับภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ นับว่าเป็นบทเรียนของการพัฒนาที่ไม่สมดุลและไม่เสถียรภาพ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่ ส่วนหนึ่งเป็นผล มาจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ไม่ได้คำนึงถึงระดับความเหมาะสมกับศักยภาพของประเทศ หรือ ความพร้อมของคนและระบบและอีกส่วนหนึ่งนั้น การหวังพึ่งพึ่งจากต่างประเทศมากเกินไปทั้งในด้านความรู้ เงินลงทุน หรือตลาด โดยไม่ได้เตรียมสร้างพื้นฐานภายในประเทศให้มีความมั่นคง และเข้มแข็ง หรือสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีเพื่อให้สามารถพร้อมรับความเสี่ยงจากความผันแปรเปลี่ยนแปลงของ

ปัจจัยภายใน และภายนอก บทเรียนจากการพัฒนาที่ผ่านมานั้นทำให้ประชาชนคนไทยทุกระดับในทุกภาคส่วนของ สังคม ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม นักวิชาการ หันกลับมาทบทวนแนวทางการพัฒนา และการดำเนิน ชีวิตของคนในชาติ แลวมุ่งให้ความสำคัญกับพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องการพัฒนา และการดำเนินชีวิตแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาคนคว่ำพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในเชิงกรอบแนวคิดทางทฤษฎี และใช้ เป็นแนวในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติได้ เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจาก หน่วยงานต่างๆ มารวมกันพิจารณา กลั่นกรอง พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ใดพระ ราชทานแก่พวงชนชาวไทยในโอกาสต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงแล้วสรุปเป็นนิยาม ความหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ ได้อัญเชิญเป็นปรัชญานำทางในการจัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) และฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) เพื่อ ส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับ และทุก ภาคส่วนของสังคมมีความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงและนำไปเป็นพื้นฐาน และ แนวทางในการดำเนินชีวิตอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน ประชาชนมีความเป็นอยู่ร่มเย็น เป็นสุข สังคมมีความเข้มแข็ง และประเทศชาติมีความมั่นคง

ความหมาย

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่เป็แนวคิด หลักการ และแนวทางปฏิบัติตน ของแต่ละบุคคลและองค์กรทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน และระดับประเทศทั้งใน การพัฒนา และบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยคำนึงถึงความพอประมาณกับ คักยภาพตนเองและ สภาวะแวดล้อม ความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองโดยใช้ความรู้ อยางถูกหลักวิชาการด้วย ความรอบคอบและระมัดระวังควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม ไม่เบียดเบียนกัน แแบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและ กันและร่วมมือปรองดองกันในสังคม ซึ่งนำไปสู่ความสามัคคี การพัฒนาที่ สมดุล และยั่งยืนพรอมรับการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ได้

หลักแนวคิด

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางสายกลาง และ ความไม่ประมาทโดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตลอดจนใช้ ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรมประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักการพิจารณา 5 ส่วน ดังนี้

1. **กรอบแนวคิด** เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิต และการปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทยที่นำประยุกต์ใช้ได้อย่างตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติเพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

2. **คุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียง** สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. **คำนิยามความพอเพียง** ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ดังนี้

3.1 **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น การจะทำอะไรต้องมีความพอดี พอเหมาะ พอควร ต่อความจำเป็นเหมาะสม กับฐานะของตนเอง สภาวะสังคมแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น และไม่อดทนเกินไป จนกระทั่งไม่เพียงพอที่จะดำเนินการใด ซึ่งการตัดสินใจว่าในระดับพอประมาณนั้น จะต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบในการวางแผน และตัดสินใจอย่างมีคุณธรรมด้วย เช่น ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ไม่ทำให้สังคมเดือดร้อน ไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.2 **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่าง มีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น อย่างรอบคอบ ครบวงจรบนพื้นฐานของความถูกต้อง ความเป็นจริง ตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลัก ศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม ทั้งในระยะยาว ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม การคิด พิจารณาแยกแยะให้เห็นความเชื่อมโยงของเหตุ ปัจจัย ต่างๆ อย่างต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบจะทำให้บรรลุ เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีข้อผิดพลาดน้อย การที่จะวางแผนดำเนินการสิ่งใดอย่างสมเหตุสมผล ต้องอาศัยความรอบรู้ ชัยนหมั่นเพียร อดทนที่จะจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ มีความรอบคอบในความคิด พิจารณาตัดสินใจ โดยใช้สติปัญญา อย่างเฉลียวฉลาดในทางที่ถูกต้อง

3.3 **การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัว และรับมือได้ทันที หรือกล่าวได้ว่า การที่จะทำอะไรอย่างไม่เสี่ยงเกินไป ไม่ประมาท คิดถึงแนวโน้มความ เป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ แล้วเตรียมตนเอง เตรียมวิธีการทำงานรองรับกับการ เปลี่ยนแปลงต่างๆ เพื่อให้การทำงานสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและนำมาซึ่งผลประโยชน์ในระยะยาวและความสุขที่ยั่งยืน

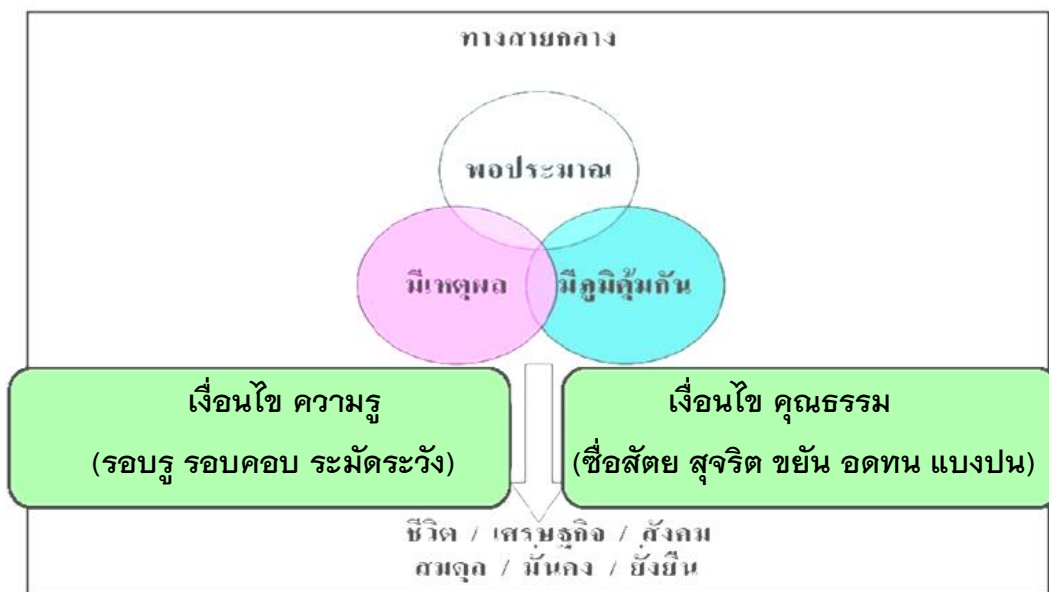
4. **เงื่อนไข** การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง ต้องอาศัยทั้ง ความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ดังนี้

4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของ อยางรอบดาน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้น มาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบ การวางแผนและความระมัดระวังในชั้นปฏิบัติ

4.2 เงื่อนไขคุณธรรม คุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้างให้เป็นพื้นฐานของคนในชาติ ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร อดทน รุขอบ ใฝ่ดีปัญญาในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องและเหมาะสม ไมโลภและไม่ตระหนี่ รู้สึกแบ่งปัน และรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

5. **แนวทางการปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ**จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไป ประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนภาพแสดงแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 3 หวง 2 เงื่อนไข

ความสำคัญ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและพัฒนาคน ดังนี้

1. เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่มีความสำคัญยิ่ง สำหรับการขจัดความยากจน และการลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ
2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชน และการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ

3. เศรษฐกิจพอเพียงช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทด้วยการสร้างขอบปฏิบัติในการทำธุรกิจที่เน้นผลกำไรระยะยาวในบริบทที่มีการแข่งขัน
4. หลักการเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ
5. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของชาติ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เขามากระทบโดยฉับพลัน เพื่อปรับปรุงนโยบายต่างๆ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และเพื่อวางแผนยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการเติบโตที่เสมอภาคและยั่งยืน
6. ในการปลูกฝังจิตสำนึกพอเพียงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยน ค่านิยม และความคิดของคน เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาคน
7. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยใ้คนหนุ่มสาวมีความพออยู่ พอกิน พอใช้ พึ่งตนเองได้ และมีความสุขตามอัตภาพ
8. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยใ้คนหนุ่มสาวอยู่ร่วมกับผู้อื่นตลอดจนเสรีภาพในสังคมได้อย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียน ไม่เอารัดเอาเปรียบ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตเมตตา และจิตสาธารณะ
9. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยใ้คนหนุ่มสาวอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน โดยไม่ทำลาย เห็นคุณค่า และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
10. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยใ้คนหนุ่มสาวอยู่อย่างมีรากเหง้าทางวัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา ค่านิยม และเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล/สังคม

บทที่ 2 ชุมชนความพอเพียง

เรื่องที่ 1 ความหมาย ความสำคัญการบริหารจัดการชุมชน

ความหมายของชุมชน

ชุมชน หมายถึงถิ่นฐานที่อยู่ของกลุ่มคน ถิ่นฐานนี้มีพื้นที่อ้างอิงได้ และกลุ่มคนนี้มีที่อยู่อาศัยรวมกัน มีการทำกิจกรรม เรียนรู้ ติดต่อ สื่อสาร รวมมือและพึ่งพาอาศัยกัน มี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาประจำถิ่น มีจิตวิญญาณ และความผูกพันอยู่กับพื้นที่แห่งนั้น อยู่ภายใต้การปกครองเดียวกัน

โครงสร้างของชุมชน ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

1. กลุ่มคน หมายถึง การที่คน 2 คนหรือมากกว่านั้นเข้ามาติดต่อเกี่ยวของกัน และมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันทางสังคมในช่วงเวลาหนึ่งด้วย ความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งรวมกัน
2. สถาบันทางสังคม เมื่อคนมาอยู่รวมกันเป็นกลุ่มแล้ว และมีวิวัฒนาการไปถึงขั้นตั้งองค์กรทาง สังคมแล้ว ก็จะมีการกำหนดแบบแผนของการปฏิบัติต่อกันของสมาชิกในกลุ่มเพื่อสามารถดำเนินการตามภารกิจ
3. สถานภาพและบทบาทสถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งทางสังคมของคนในกลุ่มหรือสังคม บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่คนในสังคมต้องทำตามสถานภาพในกลุ่มหรือสังคม ชุมชนที่มีความสามารถในการบริหารจัดการชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องมีองค์ประกอบ สำคัญหลายประการและสามารถพัฒนาหรือควบคุมองค์ประกอบเหล่านั้นได้ โดยมีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาชุมชนไว้ตามแนวคิดการพัฒนาชุมชน ดังต่อไปนี้

สนทนา พลตรี (2533 : 65 – 68) ไต่ถลาถึงการพัฒนาชุมชนว่ามีองค์ประกอบ 2 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. การเขามีส่วนรวมของประชาชนเอง เพื่อที่จะปรับปรุงระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น โดยจะต้องพึ่งตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และควรเป็นความริเริ่มของชุมชนเองด้วย
2. การจัดให้มีการบริการทางเทคนิคและบริการอื่นๆ ที่จะเร่งเราให้เกิดความคิดริเริ่ม การชวยตนเอง
3. ช่วยเหลือกันและกัน อันเป็นประโยชน์มากที่สุด

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2539 : 1 – 2) ได้กล่าวถึงลักษณะการพัฒนาคนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจถือว่าเป็นองค์การพัฒนาชุมชนด้วย สรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาคนประกอบด้วย 4 ด้านดังนี้
 - 1.1 ด้านจิตใจ
 - 1.2 ด้านร่างกาย
 - 1.3 ด้านสติปัญญา
 - 1.4 ด้านบุคลิกภาพ
2. การพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนา ประกอบด้วย 4 ด้านดังนี้
 - 2.1 ด้านเศรษฐกิจ
 - 2.2 ด้านครอบครัวและชุมชน
 - 2.3 ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
 - 2.4 ด้านการบริหารจัดการและการเมือง

สุพัตรา สุภาพ (2536 : 124 – 126) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งเป็นองค์ประกอบการพัฒนาชุมชน วามี 7 ประการดังนี้

1. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ หากมีความสมบูรณ์จะส่งผลให้ชุมชนมีการพัฒนาได้รวดเร็วและมั่นคง
2. การเปลี่ยนแปลงด้านประชากร การเพิ่มประชากรที่มีคุณภาพสามารถทำให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่ทันสมัยขึ้น
3. การได้อยู่โดดเดี่ยวและติดต่อกันของ ชุมชนใดที่มีการติดต่อกันทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างรวดเร็ว
4. โครงสร้างของสังคมและวัฒนธรรม ชุมชนที่มีการเคารพผู้อาวุโสจะมีการเปลี่ยนแปลงนอยคานิยมต่างๆ ช่วยให้ร่วาชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงเกิดการพัฒนาขึ้นมากน้อยเพียงไร
5. ทศนคติและคานิยม การมีคานิยมด้านอาชีพ ด้านบริโภค เป็นสวนของการจัดการพัฒนาในชุมชนนั้นได้
6. ความตองการรับรู้ การยอมรับสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ จะเป็นเครื่องชี้ทิศทางและอัตราการเปลี่ยนแปลงของชุมชน
7. พื้นฐานทางวัฒนธรรม ถ้ามีฐานที่ดีสิ่งใหม่ที่จะเกิดขึ้นยอมดีตามพื้นฐานเดิมด้วย

พลายพล คุมทรัพย์ (2533 : 44 – 47) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่สามารถใช้ในการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นองค์ประกอบการพัฒนาชุมชน วาประกอบด้วย 3 ปัจจัย ดังนี้

1. โครงสร้างทางสังคม ครอบครัวที่มีขนาดเล็ก และมีโครงสร้างไม่ซับซ้อนจะส่งผลให้ชุมชน

นั้นพัฒนาได้ดีกว่าชุมชนที่มีโครงสร้างทางครอบครัวที่ซับซ้อน

2. โครงสร้างทางชนชั้น ในชุมชนที่มีโครงสร้างแบบเปิด ที่สามารถเปลี่ยนแปลงฐานะทางสังคมได้ง่าย ชุมชนนั้นจะเกิดการพัฒนา

3. ความแตกต่างทางเผ่าพันธุ์ เชื้อชาติ และศาสนา ความแตกต่างหากเกิดขึ้นในชุมชนได้ ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา ตามลำดับความแตกต่าง

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2531 : 58 – 63) กล่าวถึงปัจจัยที่เกื้อกูลให้การพัฒนาชนบทบรรลุความสำเร็จ จำเป็นต่อการพัฒนา วาดวยองค์ประกอบ และสวนประกอบย่อยขององค์ประกอบ ดังนี้

1. นโยบายระดับชาติ ฝ่ายบริหารจะสามารถดำเนินการแผนพัฒนาได้ต่อเนื่อง และมีเวลาพอที่จะเห็นความถูกต้อง คุณค่า มีแนวทางประสานประโยชน์ระหว่างรัฐและเอกชน และความร่วมมือระหว่างประเทศจะต้องเกื้อกูลต่อการพัฒนา

2. องค์การบริหารการพัฒนาชนบท ที่มีองค์ กรกลางทำหน้า ที่ประสานนโยบาย แผนงาน และโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ และมีอำนาจเด็ดขาดในการลงทุนในหน่วยปฏิบัติของ ดำเนินการตามนโยบาย แผนงาน และโครงการในแผนระดับชาติ และจัดงบประมาณการติดตาม ควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

3. วิทยาการที่เหมาะสม และการจัดการบริการที่สมบูรณ์ เลือกรพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายที่ สอดคล้องกับความเป็นจริง และเลือกวิทยาการที่ประชาชนจะได้รับให้เหมาะสม

4. การสนับสนุนระดับท้องถิ่น ความรับผิดชอบของการสนับสนุนงานในท้องถิ่นที่มี ประสิทธิภาพจะเกิดการพัฒนาอย่างแท้จริงในระยะยาว

5. การควบคุมดูแล และติดตามผลการปฏิบัติงาน ควรเป็นไปตามแผนงาน และโครงการ ทุกระดับ และครอบคลุมทุกพื้นที่ พร้อมทั้งให้สถาบันการศึกษาท้องถิ่นติดตามประเมินผล

อัษฎา เคารพพงศ์ (2541 : 82 – 83) กล่าวถึงปัจจัยสวนประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนา สรุป ได้ดังนี้

1. ผู้นำ ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่น ทั้งเป็นทางการ และไม่เป็นทางการในหมู่บ้าน และจากองค์กร ภาครัฐ มีสวนให้ชุมชนพัฒนาในทางที่ดีขึ้น เป็นประโยชน์ ชุมชนมีเจตคติที่ดียอมรับสิ่งใหม่ และสร้าง พลังต่อสู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง

2. สังคม – วัฒนธรรม การได้รับวัฒนธรรมจากสังคมเมืองมาปฏิบัติทำให้ ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลง

3. สิ่งแวดล้อม การปรับปรุงสภาพแวดล้อมภูมิศาสตร์ชุมชน ส่งผลให้ที่ดินอุดมสมบูรณ์ ราคาสินค้าเกษตรดี ความเป็นอยู่สะดวกสบายกว่าเดิม

4. ประวัติศาสตร์ เหตุการณ์สำคัญในอดีตมีผลต่อการพัฒนาความสามัคคี รักพวกพ้อง เอื้อเฟื้อ

ปรียา พรหมจันทร์ (2542 : 25) ไตสรูปองคประกอบที่เปนปจจัยการพัฒนาชุมชนไตดังนี้

1. ดานเศรษฐกึจ ชุมชนที่เศรษฐกึจดีการพัฒนาชุมชนสามารถพัฒนาไตดีดวย
2. ดานสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เปนบริบทที่ปรับเปลี่ยนสภาพชุมชนไปตามปจจัย
3. ดานการเมือง หมายถึงถึงการเมืองระดับชาติและชุมชนระดับท้องถิ่น
4. ดานประวัติศาสตร์ โดยอาศัยประสบการณ์ และวิกฤตของชุมชนเปนนฐาน และบทเรียน

การพัฒนาชุมชน นอกจากนี้ ปรียา พรหมจันทร์ ยังไตจำแนกออกเปนองคประกอบที่เปนปจจัยการพัฒนาชุมชน ปจจัยไตโดยตรง เช่น คน ทุน ทรัพยากร การจัดการ เปนตน และปจจัยไตอ้อม เช่น ภาวะเศรษฐกึจ สังคม การเมือง การปกครอง เปนตน

ไพบูลย วัฒนศิริธรรม (2549) ไตกล่าวถึงการสราง และพัฒนาคนรุนใหม่เพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่น มีปจจัยสำคัญ 4 ประการ ซึ่งถือเปนองคประกอบการพัฒนาชุมชน ดังนี้

1. สังคมดี สิ่งแวดล้อมดี มีโอกาสในอาชีพ และกิจกรรมที่หลากหลาย รวมไปถึงวิถีชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม ความอบอุน ความสุข ความเจริญก้าวหน้าทีฟังคาดหว้งในอนาคตดวย
2. ระบบการศึกษาของชาติ มีเป้าหมายในการผลิตคนเพื่อการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่น ให้เปนที่ฟังปรารถนาของท้องถิ่นเพียงไร
3. รัฐธรรมนูญและนโยบายของรัฐ ทีเอื้อต่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เปนที่ฟังปรารถนา น้าออย บทบาทของชุมชน มีสิ่งสำคัญ 3 ประการ คือ ความรักและความดี การเรียนรูทีมากกว่าความรู้ และการจัดการกับปจจัยชุมชนตางๆ

กิจกรรมที่ชุมชนตองรับผิดชอบ คือ

- ตั้งคณะกรรมการบริหาร
- ประเมินสภาพของชุมชน
- เตรียมแผนการปฏิบัติ
- หาทรัพยากรทีจำเป็น
- ทำให้แน่ใจวากิจกรรมของชุมชนทั้งหมด จะตองมีการติดตามและการบริหารทีมีประสิทธิภาพสูงสุด สำหรับการปฏิบัติงาน

แบบจำลองชุมชนที่มีการบริหารจัดการที่ดี

แผนชุมชนที่มีพลัง

บทที่ 3 การแก้ปัญหาชุมชน

เรื่องที่ 1 ปัญหาชุมชน

ในแต่ละชุมชนจะมีปัญหาที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับบริบทของชุมชน แต่โดยทั่วไปเราสามารถแบ่งปัญหาของชุมชน ออกในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ปัญหาด้านการศึกษา อาทิเช่น จำนวนผู้ไม่รู้หนังสือ ระดับการศึกษาของประชาชนอัตราการศึกษาในระดับต่างๆ และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เป็นต้น
2. ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ได้แก่ ภาวะทุโภชนาการ คนพิการ โรคติดต่อ โรคประจำตัว อัตราการตายของทารกแรกเกิด สถานพยาบาลในชุมชน การรับบริการด้านสาธารณสุข เป็นต้น
3. ปัญหาด้านสังคม การเมือง การปกครอง ได้แก่ การเกิดอาชญากรรม แหล่งอบายมุข ความขัดแย้งทางการเมือง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งในระดับต่างๆ
4. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ปัญหามลภาวะต่างๆ การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของมูลฝอยกับธรรมชาติต่างๆ
5. ปัญหาด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ การสืบทอด อนุรักษ์และการปฏิบัติศาสนกิจของประชาชน ที่ส่งผลถึง ความรัก และความสามัคคีของคนในชาติ เช่น

- ด้านการศึกษา
- สุขภาพอนามัย
- ด้านสังคม/การเมืองการปกครอง
- สิ่งแวดล้อม
- ศาสนาวัฒนธรรม คุณธรรม

ควรแยกปัญหาเป็นด้านๆ มากกว่าการยกมาเป็นอย่างๆ ให้ผู้เรียนจำแนก และค้นหาปัญหาในชุมชนของตนเอง

แนวทางการแก้ปัญหาชุมชน

เนนเรื่องปัญหา เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เอาปัญหามาเป็นตัวตั้ง แล้วหาแนวทางจัดการหรือแก้ปัญหาเหล่านั้นๆ ชุมชนเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ว่างไร ดูที่ปัญหามีอยู่และแก้ไขไปอย่างไร

เนนเรื่องอำนาจ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มองตัวอำนาจเป็นสำคัญชุมชนเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่อย่างไร ดูที่ใครเป็นคนจัดการ อำนาจในการเปลี่ยนแปลงอยู่ที่ไหน ศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือไม่ และสุดท้ายมีการเปลี่ยนโครงสร้างอำนาจหรือไม่

เนนการพัฒนา เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เน้นที่พลังจากภายในชุมชน ดำเนินการเปลี่ยนแปลงชุมชนโดยการตัดสินใจ การกระทำของคนในชุมชนเอง ไม่ได้ไปเปลี่ยนที่คนอื่น หากเป็นการเปลี่ยนที่

ชุมชน และไม่ได้เอาตัวปัญหาเป็นตัวตั้ง แต่เป็นความพยายามที่จัดสร้างชุมชนที่พึ่งตนเอง และสามารถยืนอยู่ได้ด้วยตนเอง

เรื่องที่ 2 การจัดทำแผนชุมชน

การแก้ปัญหาชุมชนที่เป็นรูปแบบและขั้นตอน น่าจะใช้การแก้ปัญหาในรูปแบบชุมชนโดยชุมชน จะต้องมึคณะทำงานที่มาจากหลายภาคส่วน เขามามีส่วนรวมในการแก้ปัญหาของชุมชนด้วยตนเอง โดย นำเอาปัญหา และประการณของชุมชน มาวิเคราะห์ จัดลำดับและแนวทางการแก้ไข มารวมกัน พิจารณา ปัญหาในบางเรื่อง ชุมชนสามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง ปัญหาใหญ่ๆ และซับซ้อนอาจต้องจัดทำเป็นโครงการ ปรระสานงาน หน่วยงาน องค์การภาครัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่มีการรับผิดชอบ และมีศักยภาพโดยตรง ตลอดจนโครงการของรัฐบาล

การจัดทำแผนชุมชนน่าจะเป็นเนื้อหา สาระหนึ่งที ชุมชนจะต้องได้รับการฝึกฝน เพราะในปัจจุบันนี้ ทางราชการได้ใช้แนวทางของแผนชุมชนเป็นแนวทางในการพัฒนา ไม่วาจะเป็นโครงการ กองทุน เศรษฐกิจพอเพียง โครงการ SML และโครงการขององค์การต่างๆ แมกระทั่ง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

เรื่องที่ 3 การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาชุมชน

ด้านจิตใจ มีจิตใจเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้/มีจิตสำนึกที่ดี/เอื้ออาทร/ประนีประนอม นึกถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

ด้านสังคม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน / อนุรักษ์สามัคคี / สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ / เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด / ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด

ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม (ภูมิสังคม) / พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านเองก่อน / กอให้เกิดประโยชน์กับคนหมู่มาก

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- โดยพื้นฐานก็คือ การพึ่งพาตนเอง เป็นหลัก การทำอะไรเป็นขั้นตอน รอบคอบ ระมัดระวัง
- พิจารณาถึงความพอดี พอเหมาะพอควร ความสมเหตุสมผลและการพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง

- การสร้างสามัคคีในเกิดขึ้นบนพื้นฐานของความสมดุลในแต่ละสัดส่วนแต่ละระดับ
- ครอบคลุมทั้งด้านจิตใจ สังคม เทคโนโลยีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมถึงเศรษฐกิจการ

จัดระเบียบชุมชน

1. **การช่วยตนเอง** (Self – help) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่ชุมชนคนหาปัญหา รับสมัครสมาชิก และให้บริการกันเอง โดยได้รับความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยที่สุด
2. **การสร้างพันธมิตร** (Partnership) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการโดยคนในชุมชนที่มีปัญหา รวมตัวกันได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก โดยเฉพาะด้านการเงิน
3. **การทำงานร่วมกัน** (Co production) หมายถึงการจัดตั้งกลุ่มองค์กรในชุมชนขึ้นมา รับผิดชอบกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ
4. **การกดดัน** (Pressure) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่คนในชุมชนคนหาประเด็นปัญหาของตน มาจัดการ แต่เป็นการจัดการภายใต้กฎเกณฑ์ของบ้านเมือง ด้วยการโน้มน้าวให้นักการเมือง และข้าราชการ เปลี่ยนแปลงนโยบาย
5. **การประท้วงคัดค้าน** (Protest) หมายถึงการรวมตัวกันของประชาชน และมีการจัดระเบียบที่มุ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจและการเมือง

ทำอย่างไรจึงจะจัดชุมชนให้มีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมที่ชุมชนต้องรับผิดชอบคือ

- ตั้งคณะกรรมการบริหาร
- ประเมินสภาพของชุมชน
- เตรียมแผนการปฏิบัติงาน
- หาทรัพยากรที่จำเป็น
- ทำให้แน่ใจว่ากิจกรรมของชุมชนทั้งหมด จะต้องมีการติดตามและการบริหารที่มี

ประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับการปฏิบัติงาน

การประเมินสภาพชุมชน

- ชุมชนการดำเนินกิจกรรมของตนเองโดยอิงข้อมูลสารสนเทศ
- วิเคราะห์ชุมชนหรือเรื่องราวของชุมชน คณะกรรมการบริหารจะต้องทำการประเมินด้วย

คณะกรรมการเอง

- มองปัญหา และหาทางแก้ไขทรัพยากร และขอจำกัด
- ประเมินสิ่งที่คนพบให้ผสมผสานกันเป็นองค์รวมที่จะเสนอให้ชุมชนได้รับทราบ
- การประเมินเป็นสิ่งที่ต้องกระทำก่อนที่จะมีการวางแผนปฏิบัติงานของชุมชนให้แน่ใจว่า

ชุมชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันกับสิ่งที่คณะบริหารได้สังเกตมา และเป็นความเห็นร่วมกันเกี่ยวกับธรรมชาติ และขอบเขตของปัญหาและศักยภาพ

การเตรียมแผนปฏิบัติการชุมชน

- ชุมชนเป็นผู้กำหนดขนาดของตนเอง
- การตัดสินใจที่ต้องการเผ่าสังเกดสิ่งที่มีอยู่ และทำความเข้าใจขั้นตอนที่ต้องการ เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการทั้งหลายทั้งปวง คือพื้นฐานการวางแผน
- เนื้อหาของการวางแผนการจัดการ
 - ★ เราต้องการอะไร
 - ★ เรามีอะไรอยู่ในมือ
 - ★ เราจะใช้สิ่งที่มีอยู่ในมืออย่างไร ให้ได้สิ่งที่เราต้องการ
 - ★ อะไรจะเกิดขึ้นเมื่อเราทำ

แผนปฏิบัติการของชุมชน ควรชี้ให้เห็นถึง

- เดียวนี้ ชุมชนเป็นอย่างไร
- เมื่อสิ้นสุดแผนแล้วต้องการที่จะเป็นอย่างไร
- จะได้อะไรจากการเปลี่ยนแปลง
- คณะกรรมการบริหารจะเป็นผู้วางแผนปฏิบัติจากข้อมูลสะท้อนกลับของชุมชน จาก การประเมินปัจจุบันวางแผนปฏิบัติการ ควรนำเสนอต่อชุมชนทั้งหมดเพื่อการปรับแผน และการอนุมัติ จากชุมชน

บทที่ 4 สถานการณ์ของประเทศไทยและสถานการณ์โลก กับความพอเพียง

เรื่องที่ 1 สถานการณ์โลกปัจจุบัน (ช่วงปี 2551-2552)

เมื่อสหรัฐอเมริกาได้พัฒนาเศรษฐกิจของตน สูงสุดของทุนนิยมโลก เนื่องจากตลาดทุนจากทั่วโลกหลังโหลสุดตลาดทุนในสหรัฐอเมริกา หลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจเอเชียและขยายตัวออกไปทั่วโลก สตอกทุนจำนวนมหาศาลในแต่ละประเทศ ไม่สามารถนำไปลงทุนได้ เนื่องจากเศรษฐกิจชะลอตัวถึงขั้นวิกฤติ เม็ดเงินจากสตอกทุน ทั่วทุกมุมโลกได้ไหลบาททะลักสู่ตลาดทุนในสหรัฐอเมริกา ปัญหาจากการเติบโตใหญ่ของทุนในสหรัฐอเมริกาก็ คือ การขยายพื้นที่การลงทุน เพื่อกระจายทุนออกไป ในขอบเขตปริณทลใกวางที่สุด เพื่อรองรับการขยายตัวของทุน ที่นับวันจะเติบโตใหญ่

ปี พ.ศ.2541 ขณะที่วิกฤตเศรษฐกิจกำลังเป็นภัยคุกคามประเทศต่างๆ จากทั่วโลก ตลาดทุนใน สหรัฐอเมริกา กลับพุ่งทะยานอย่างรวดเร็ว ดัชนีหุ้น Dow Jones พุ่งทะยานทะลุ 10,000 จุด

เปนครึ่งแรก และสูงที่สุดกว่า 11,000 จุด Nasdaq สูงกว่า 3,800 จุดสร้างความเชื่อมั่นในศรัทธา ทุ่มงบและไมเขาใจตอ เศรษฐกิจอเมริกา ที่สวนทางกับวิกฤตเศรษฐกิจโลก ซึ่งจริงๆ แลวเปนเรื่องที่สามารถทำความเขาใจได้ไ้มายาก เมื่อสตอกทุนในแต่ละประเทศไ้สามารถนำไปลงทุนภายในประเทศได้ และความเชื่อมั่นในตลาด ทุนอเมริกา ยังคงอยู่ในความรู้สึกที่ดีของนักลงทุน ดังนั้น ทุนจากทั่วโลกจึงหลั่งไหลเขาสู่ตลาดทุน ในอเมริกา เมื่อตลาดทุนในอเมริกาไม่โตเติบโตบนพื้นฐานของความเปนจริง การเติบโตทางเศรษฐกิจแบบพองสบูของสหรัฐอเมริกา จึงน่าจะยืนอยู่ได้ไ้ยาวนาน

ป 2001 ปฐมวัยยงกาวแรก ของรอบพันปีที่ 3 บริษัทยักษ์ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาเริ่มทยอยประกาศผลประกอบการกำไรที่ลดลง และการประกาศปลดพนักงาน เช่น เมื่อเดือนธันวาคม 2543 เจเนอรัล มอเตอร์ส(จีเอ็ม) ปลดพนักงาน 15,000 คน วันพุธที่ 24 มกราคม 2544 ลูเซนต์เทคโนโลยีผลิต อุปกรณ์โทรศัพท์ยักษ์ใหญ่ประกาศปลดพนักงาน 16,000 ตำแหน่ง เวิร์ลพุลผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า ปลด พนักงาน 6,000 คน เอโอแอลโทม วอร์เนอร์ กิจการสื่อยุคใหม่จากการผนวกระหวางอเมริกาออนไลน์ กับ โทม วอร์เนอร์ ปลดพนักงาน 2,000 คน

การแกว่งตัวอยางไรทิศทางและไม่ชัดเจนของตลาดทุนในสหรัฐอเมริกา เริ่มที่จะผันผวนและไม่แน่นอน นักลงทุนเริ่มไม่แน่ใจต่อความเชื่อมั่นตลาดทุนอเมริกา และเมื่อนายคิอิชิ มิยาซาวา รัฐมนตรีคลังญี่ปุ่น กล่าวเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2544 ในการชี้แจงต่อคณะกรรมการงบประมาณของวุฒิสภายอมรับความปราชัยทางเศรษฐกิจอยางเปนทางการครั้งแรก หลังจากที่เศรษฐกิจญี่ปุ่นผูกพันเปนปัญหา ยืดเยื้อยาวนานมารวม 10 ป วา ฐานะการเงินของประเทศกำลังย่ำแย่เต็มที่ หรืออาจกล่าวได้ว่า โลกจะ ลมละลายแลว ลัปดาห์รุ่งขึ้นหลังการแถลงของมิยาซาวา ตลาดทุนในสหรัฐอเมริกา นำโดย NASDAQ ลวลงกว่า 30% ตามดวย Dow Jones, S&P และตลาดทุนทั่วโลก พังทะลายลงทันที จอจ บุษ เรียกสถานการณ์นี้ วาเปน World Stock Crisis

ขณะที่นักลงทุนจากทั่วโลก เกิดความไม่เชื่อมั่นตลาดทุนในสหรัฐอเมริกา เหตุการณ์ความตึงเครียดในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก ในช่วงของเดือนมีนาคม 2544 ไล่ตั้งแต่การประกาศจะพัฒนาขีปนาวุธป้องกันตนเองของสหรัฐอเมริกา การจับตัว มิโลเชวิช อดีตผู้นำ ยูโกสลาเวีย การต่อสู้ของชาวปาเลสไตน์ ที่พัฒนาจากการขวางกอนอิฐกอนดิน มาเปนการวางระเบิด และมีการใช้ปน ความตึงเครียดในเซสเนีย การทำลายพระพุทธรูปที่ใหญ่ที่สุดในโลกของกลุ่มตาลีบัน ในอัฟกานิสถาน ไ้สร้างแผลลึกในจิตใจ ของชาวพุทธ ตอชาวมุสลิม องคทะเลลามะธิเบต เยือนไ้หวัน เรือดำน้ำอเมริกา โผล่ที่เกาะแห่งหนึ่งใน ญี่ปุ่นโดยไ้มีการแจ้งล่วงหน้า สหรัฐอเมริกาประกาศขายอาวุธแก่ไ้หวัน ปดหายดวยการยั่วยู่จีน ดวยการใช้เครื่องบินสอดแนมบินรูกล้ำเขาไปไ้ในน่านฟ้าจีน กระทั่งทำให้จีนตองใช้เครื่องบินขับไล่สองลำ ขึ้น บังคับให้เครื่องบินสอดแนมของสหรัฐลงจอดบนเกาะไห้หล่า เหตุการณ์ที่เกิดความตึงเครียดดังกล่าว ลวนเกิดขึ้นในเดือนมีนาคม ขณะที่วิกฤตตลาดทุนของสหรัฐอเมริกา กำลังเกิดขึ้นพอดี โดยเบื้องลึกจะเกิดจาก การสร้างสถานการณ์โดยสหรัฐอเมริกาหรือ

ไม่กี่ตามภายในระยะเวลาเพียงหนึ่งเดือน ดัชนีตลาดหุ้น Dow Jones ก็ดีดกลับขึ้นมาขึ้นอยู่กับระดับที่สูงกว่าเดือนมกราคมเสียอีก ทั้งที่เศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา ยังตกอยู่ในภาวะที่เลวร้าย

สถานการณ์เศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา - ญี่ปุ่น กำลังจะนำไปสู่วิกฤตเศรษฐกิจทุนนิยม การเตรียมพร้อมของสหรัฐอเมริกาในการตั้งรับ และเปิดแนวรุกต่อสถานการณ์ดังกล่าวมานานกว่า 20 ปี นั่นก็คือ การเตรียมพร้อมด้านยุทธศาสตร์ "การทำสงครามเลี้ยงเศรษฐกิจ" เนื่องจากสหรัฐอเมริกา ได้พัฒนาปัจจัย การผลิตสุดยอด IT (Information Technology) ดังนั้น ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีทางสงคราม ได้ถูกพัฒนารูปแบบ สงครามสุดยอด IT ขณะนี้รูปแบบยุทธศาสตร์ - ยุทธปัจจัย ของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ยังคงใช้รูปแบบของ สงครามในยุคอุตสาหกรรม (บางประเทศมหาอำนาจอย่าง จีน - รัสเซีย รูปแบบสงครามอาจพัฒนาสุดยอด IT แลแล้ว แต่ยังไม่มีการสาธิต เช่น สหรัฐอเมริกา ที่ได้ผ่านการสาธิตแล้วในสงครามอ่าว)

ประเทศจีนหลังจากที่ เต็งเจียวผิง ได้ประกาศนโยบายสี่ทันสมัย นำประเทศจีน สูการพัฒนา ดานพลัง การผลิต ดวชนโยบาย หนึ่งในประเทศสองระบบ ทำให้ GDP จีนเติบโตระหว่าง 8-12% มาโดยตลอด แมปัจจุบันที่วิกฤตเศรษฐกิจโลกส่งผลกระทบต่อทุกประเทศ การเติบโตทาง เศรษฐกิจของจีน ก็ยังขึ้นอยู่กับระดับ 7-8% จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนดังกล่าว ยอมที่จะไป กระทบ และขัดขวางต่อผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกา ในการที่จะแผอิทธิพลสู่การเป็นจักรวรรดินิยมจาวโลก ดังนั้น ความพยายามในการที่จะทำลายจีนให้อ่อนกำลังลง ด้วยการแยกสลายจีนจาก 8 เขต ปกครอง ตน ให้เป็นแปดประเทศเช่นเดียวกับรัสเซียจึงนับเป็นสุดยอดของยุทธศาสตร์ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จของการเป็นจักรวรรดินิยมจาวโลก

เรื่องที่ 2 สถานการณ์พลังงานโลกกับผลกระทบเศรษฐกิจไทย

ปัญหาแรงดันในปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อเกือบทุกประเทศในโลก คือ การที่ราคาน้ำมันได้สูงขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องในช่วงเวลา 4-5 ปีที่ผ่านมา และ ดูเหมือนน้ำมันในปี (พ.ศ.2551) จะแพง สูงสุดเป็นประวัติการณ์แล้ว ภาวะน้ำมันแพงทำให้ต้นทุนด้านพลังงาน (โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการขนส่ง) สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว มีผลลุกลิงต่อไปยังราคาสินค้าและบริการต่างๆ นอกจากนี้จะทำให้ ค่าครองชีพสูงขึ้น มากแล้ว ยังเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจอีกด้วย

ผลกระทบเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดการประท้วงของกลุ่ม ผู้ที่ต้องแบกรับภาระ เช่น คนขับรถบรรทุก และ ชาวประมงในหลายประเทศ รวมทั้งการเรียกร้องให้รัฐบาลยื่นมือเข้ามาแทรกแซงและให้ความช่วยเหลือ ปัญหาราคาน้ำมันแพงมากในช่วงนี้ถือได้ว่าเป็นวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งที่ 3 ของโลกก็ว่าได้

7 ปัจจัย ตุนเหตุน้ำมันแพง !

ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกเริ่มขยับตัวขึ้นสูงอย่างเห็นได้ชัดในปี 2547 โดยราคาน้ำมันดิบสูงขึ้น บารเรลละประมาณ \$10 เบนกว่า \$38 ตอบารเรล และหลังจากนั้นเป็นต้นมา ราคา ก็มีแนวโน้มสูงขึ้นโดย ตลอด จะมีลดลงบางในบางครั้งเป็นช่วงสั้นๆ เท่านั้น โดยความผันผวนของราคามีมากขึ้น แต่การเปลี่ยนแปลงเป็นไปในทางเพิ่มมากกว่าทางลด

ในช่วงปลายปี 2550 ราคาน้ำมันดิบพุ่งสูงเกิน \$100 ตอบารเรล ซึ่งนอกจากจะเป็นระดับที่สูงที่สุดเป็น ประวัติการณ์ในรูปของราคาปัจจุบัน ในช่วงครึ่งแรกของปี 2551 ราคาน้ำมันก็ยังคง ขยับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และอยู่ในระดับกว่า \$130 ตอบารเรลในสัปดาห์ที่ 2 ของเดือนมิถุนายน 2551 มีบทความขอเขียน จำนวนมากที่ไดวิเคราะห์และอธิบายสาเหตุของภาวะน้ำมันแพงดังกล่าว สวนใหญ่มีประเด็นที่เหมือนกัน และสอดคล้องกัน ดังนี้

1) กำลังการผลิตส่วนเกิน (excess production capacity) ในตลาดน้ำมันดิบอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำมาตลอด 5 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ เป็นผลจากการที่ประเทศ ผู้ผลิตน้ำมันหลายแห่งขาดแรงจูงใจในการขยาย กำลังการผลิตในช่วงที่ราคาน้ำมันอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำในช่วงทศวรรษ 1990 หน่วยงานพลังงานของ สหรัฐ (EIA) รายงานว่า ในเดือนกันยายน 2550 OPEC มีกำลังการผลิตส่วนเกินเพียง 2 ล้านบารเรลต่อวัน (ประมาณ 2% ของปริมาณการใช้น้ำมันของโลก) โดยประมาณ 80% ของส่วนเกินนี้ อยู่ในซาอุดีอาระเบียเพียงประเทศเดียว

2) การผลิตน้ำมันจากแหล่งใหม่ๆ ในโลก เริ่มมีต้นทุนที่สูงมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแหล่งน้ำมันขนาดใหญ่ๆ ถูกค้นพบและใช้งานเป็นส่วนใหญ่แล้ว ยังเหลืออยู่ก็จะเป็นแหล่งน้ำมันขนาดเล็กหรือที่มีคุณภาพต่ำ หรือที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร/น้ำทะเลลึกๆ ซึ่งมีต้นทุนการสำรวจและการผลิตที่สูงมาก มี การวิเคราะห์ พบว่าในปัจจุบันต้นทุนการผลิตน้ำมันในปริมาณ 4 ล้านบารเรลต่อวัน (คิดเป็น 5% ของ ปริมาณการผลิตของโลกในปัจจุบัน) มีต้นทุนการผลิตสูงถึง \$70 ตอบารเรล ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือ ทราชน้ำมัน (tars sands) ในแคนาดา ซึ่งเริ่มผลิตออกมาแล้ว และมีต้นทุนการผลิตไม่ต่ำกว่า \$60 ตอบารเรล

3) ในประเทศผู้ผลิตและส่งออกน้ำมันรายใหญ่หลายราย การผลิตน้ำมันมีโอกาสหยุดชะงักได้ (supply disruption) เพราะเหตุจากความไม่สงบทางการเมือง สงคราม และภัยธรรมชาติ เหตุการณ์สำคัญ ที่บ่งชี้ถึงปัญหานี้ ได้แก่ การบุกอิรักของกองทัพสหรัฐในปี 2546 ทำให้กำลังการผลิตน้ำมันของอิรักลดลง ระดับหนึ่ง และความไม่สงบซึ่งยังคงเกิดขึ้นในประเทศหลังจากนั้น ยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการผลิต และการส่งออกน้ำมันของอิรักใหญ่กลับไปสู่ระดับปกติ

ความขัดแย้งระหว่างอิหร่านกับประเทศตะวันตกเกี่ยวกับโครงการพัฒนานิวเคลียร์ของอิหร่าน (ซึ่งเป็นผู้ผลิตน้ำมันมากเป็นอันดับที่ 4 ของโลก) ก่อให้เกิดความตึงเครียดในภูมิภาคตะวันออกกลาง ระหว างอิหร่านและสหรัฐ โดยอิหร่านประกาศว่าจะใช้น้ำมันเป็นอาวุธเพื่อตอบโต้มาตรการคว่ำบาตร

ของ สหรัฐ และในปี 2551 ได้มีการเผชิญหน้ากันระหว่างทหารอิหร่านและทหารสหรัฐในบริเวณของแคบฮอร์มุซ ซึ่งเป็นทางผานสำคัญสำหรับการขนส่งน้ำมันจากตะวันออกกลาง

พายุเฮอริเคนในแถบอ่าวเม็กซิโกในเดือนกันยายน 2548 มีผลกระทบต่อแทนผลิตน้ำมันของเม็กซิโก และโรงกลั่นที่ตั้งอยู่ตอนใต้ของสหรัฐ มีผลให้ราคาน้ำมันเบนซินในสหรัฐเพิ่มสูงขึ้นเป็น \$3 ต่อแกลลอน ซึ่งเป็นระดับที่สูงสุดในรอบ 25 ปี

ผูกขาดรายในไนจีเรียคุกคามแหล่งผลิตน้ำมันหลายครั้ง ทำให้ประมาณการผลิต และส่งออกน้ำมันจากไนจีเรียลดลงประมาณ 500,000 บาร์เรลต่อวัน ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างรัฐบาลเวเนซุเอลาและรัฐบาลสหรัฐ ทำให้การนำเข้าน้ำมันจาก เวเนซุเอลาของสหรัฐมีความเสี่ยงมากขึ้น

4) ในหลายประเทศที่ส่งออกน้ำมันได้ มีการผลิตน้ำมันในปริมาณที่ลดลงไป เพราะปริมาณสำรองเริ่มมีข้อมจำกัดมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันความต้องการใช้น้ำมันในประเทศเหล่านี้ก็เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของประชากรและเศรษฐกิจด้วย ทำให้หลายประเทศต้องลดการส่งออกลง เช่น อินโดนีเซีย เม็กซิโก นอร์เวย์ และอังกฤษ ในระหว่างปี 2005 ถึง 2006 การบริโภคน้ำมันภายในประเทศผู้ส่งออก 5 อันดับแรก คือ ซาอุดีอาระเบีย รัสเซีย นอร์เวย์ อิหร่าน และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ได้เพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 5.9 และมีปริมาณการส่งออกลดลงถาวรร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า หรือในกรณีของอินโดนีเซียที่ รัฐบาลมีการอุดหนุนผู้บริโภคภายในประเทศ และกรณีของซาอุดีอาระเบียที่ราคาน้ำมันเบนซินในประเทศอยู่ที่ 5 บาทต่อลิตร ขณะที่มาเลเซียอยู่ในระดับ 20 บาทต่อลิตร จึงทำให้เกิดการคาดการณ์ว่า ปริมาณการส่งออกน้ำมันดิบของประเทศผู้ส่งออกน้ำมันจะลดลงถึง 2.5 ล้านบาร์เรลต่อวันภายในช่วง 10 ปีนี้ เมื่อไม่กี่เดือนมานี้ชาววารัฐบาลอินโดนีเซียกำลังพิจารณาจะถอนตัวจากการเป็นสมาชิก OPEC เพราะ อินโดนีเซียจะไม่สามารถส่งออกน้ำมันได้อีกต่อไปในอนาคตอันใกล้

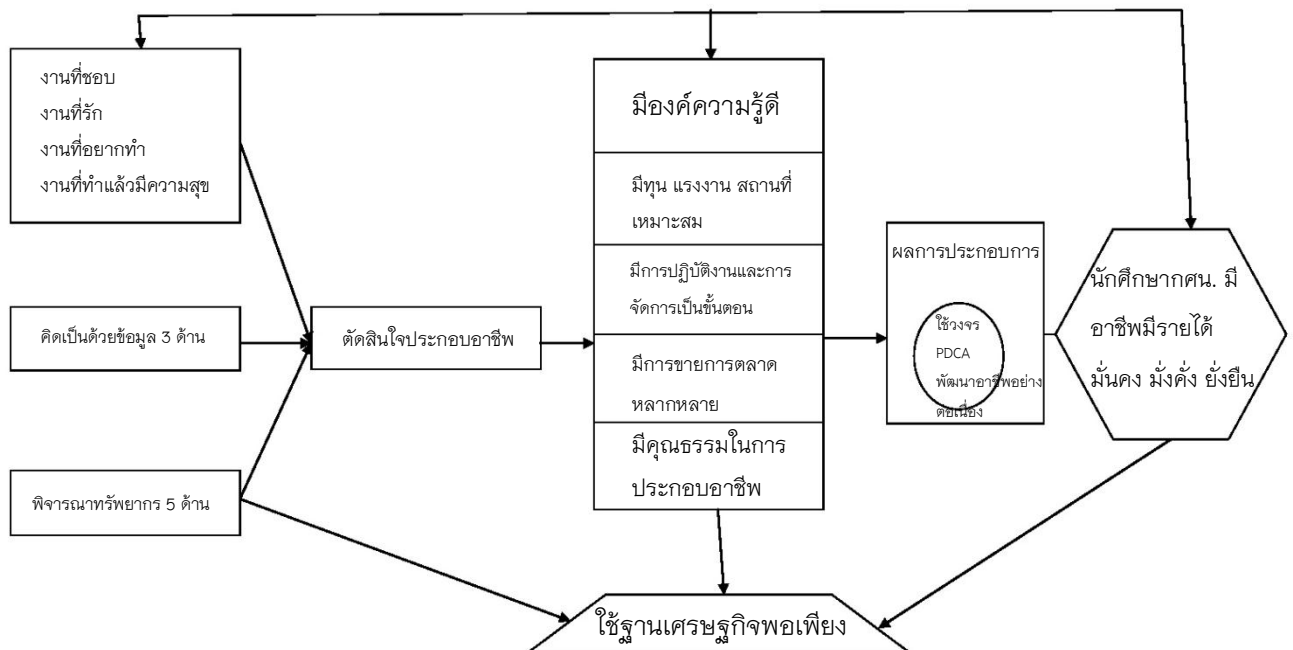
5) นอกจากกำลังการผลิตสวนเกินของน้ำมันดิบจะมึนอย กำลังการกลั่นน้ำมัน ของโลกก็มีปัญหาคอขวด โดยมีสวนเกินน้อยกว่า 1 ล้านบาร์เรลต่อวัน ในขณะเดียวกันตลาดน้ำมันมีแนวโน้มต้องการ ใช้น้ำมันชนิดเบาและสะอาดมากขึ้น จึงสร้างแรงกดดันให้โรงกลั่นน้ำมันต้องลงทุนปรับปรุงคุณภาพอีกด้วย ข้อมจำกัดนี้จึงทำให้ราคาผลิตภัณน้ำมันมีราคาสูงขึ้นเพิ่มไปจากการเพิ่มของราคาน้ำมันดิบ และกำไร ของโรงกลั่นน้ำมันอยู่ในระดับที่ค่อนขางสูงมาโดยตลอด เป็นที่น่าสังเกตด้วยว่าสหรัฐซึ่งเป็นผู้ใช้น้ำมัน รายใหญ่ที่สุดของโลกไม่ได้ออกสร้างโรงกลั่นน้ำมัน แห่งใหม่มาเลยตั้งแต่ทศวรรษ 1970

6) ถึงแมวราคาน้ำมันระหว่างปี 2546 ถึงปี 2550 จะสูงขึ้นกว่า 3 เท่าตัวแล้ว แต่ความต้องการ ใช้น้ำมันของโลกก็ไม่ได้ลดลงเลย กลับยังคงเพิ่มขึ้นในอัตรา 3.55% ในปี 2548 และในอัตราที่ยังสูงกว่า 1% ใน ปตอๆ มา ปรากฏการณ์เช่นนี้แตกต่างจากที่เกิดขึ้นในช่วงวิกฤตน้ำมันสองครั้งแรก (ปี 2516/17 และปี 2522/23) ซึ่งเราพบวราคาน้ำมันที่สูงขึ้นมากทำให้ความต้องการน้ำมันลดลงในปีต่อมา ในช่วง 4-5 ปีที่ผานมา เศรษฐกิจโลกยังขยายตัวได้ ค่อนขางดี และดูเหมือนจะยังไม่ได้รับ

ผลกระทบจากภาวะราคาน้ำมันแพงมากนัก จีนและอินเดียเป็นผู้ใช้พลังงานที่มีอิทธิพลต่อตลาดน้ำมันโลก

7) กองทุนประเภท hedge funds หันไปลงทุนซื้อขายแก๊งกำไร์ในตลาดน้ำมัน ลวงหนามากขึ้น ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการลงทุนในรูปของเงินดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งในระยะหลังมีแนวโน้มอ่อนค่าลงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับเงินสกุลอื่น ๆ เนื่องจากภาวะตลาดน้ำมัน ตามที่กล่าวมาแล้วชี้ให้เห็นว่าราคาน้ำมันมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น ผู้จัดการกองทุนเหล่านี้จึงแก๊งกำไร์โดยการซื้อ น้ำมันไวลวงหนาเพื่อขายเอากำไร์ในอนาคต ส่งผลให้ราคาน้ำมันทั้งในตลาด spot และตลาดลวงหนาส่งขึ้นอีกระดับหนึ่ง

กรอบแนวคิดในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

อ้างอิงจากบทที่ 5

การประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการสร้างรายได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

แบบทดสอบก่อนเรียน

จงเขียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. คำกล่าวใดถูกต้องที่สุด
 - ก. เศรษฐกิจพอเพียงเหมาะสำหรับประเทศเกษตรกรรม
 - ข. เศรษฐกิจพอเพียงเหมาะสำหรับคนชนบทและเกษตรกร
 - ค. เศรษฐกิจพอเพียงในสังคมเมืองเป็นเรื่องยากที่จะเข้าถึง
 - ง. เศรษฐกิจพอเพียงเหมาะสำหรับทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ

2. คำกล่าวใดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไม่ถูกต้อง
 - ก. ไม่มีความจำเป็นที่เราจะกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NIC)
 - ข. เศรษฐกิจพอเพียงคือการจัดสรรที่ดินในสัดส่วนที่เหมาะสมแก่การดำเนินชีวิต
 - ค. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตระหว่างสังคมระดับท้องถิ่นและตลาดระดับโลก
 - ง. เศรษฐกิจพอเพียงคือแนวทางที่สมดุลโดยชาติ สามารถทันสมัยและก้าวสู่ความเป็นสากลได้

3. 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินำมาใช้ในการรณรงค์เผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงเรื่องใด
 - ก. รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง บนเงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรม
 - ข. ชีวิตสมดุล เศรษฐกิจมั่นคง สังคมยั่งยืน บนเงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรม
 - ค. ซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน บนเงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรม
 - ง. พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน บนเงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรม

4. ถ้านักศึกษาจะศึกษาตัวอย่างชุมชนทางพื้นที่ประสบความสำเร็จด้านธนาคารชุมชน นักศึกษาจะศึกษาได้จากชุมชนใด
 - ก. ชุมชนกุดกะเลี่ยน อ.เขื่องใน จ.อุบลราชธานี
 - ข. ชุมชนหนองแซง อ.พันตา จ.ชัยนาท
 - ค. ชุมชนตำรง อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี
 - ง. ชุมชนนาหมอบุญ จ.นครศรีธรรมราช

5. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญในการบริหารจัดการชุมชนที่ดีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - ก. การมีส่วนร่วมของประชาชน
 - ข. การวัดผลสำเร็จของชุมชน

- ค. ผลประกอบการของชุมชน
 ง. การทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จ
6. แผนพลังงานชุมชน เป็นแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแนวทางหนึ่ง
 ประเด็นใดถูกต้องที่สุด
 ก. การที่คนรู้จักพึ่งตนเองและใช้จ่ายด้วยความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน
 ข. การที่คนในชุมชนรู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่าที่สุด
 ค. การที่คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้พลังงานของตนเอง
 ง. การที่คนในชุมชนเลือกใช้พลังงานทดแทนได้อย่างเหมาะสม
7. นักศึกษาคิดว่าวิธีการแก้ปัญหาชุมชน วิธีการใดที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาตามหลักปรัชญา
 เศรษฐกิจพอเพียงที่สุด
 ก. การเน้นหลักประชาธิปไตย
 ข. การจัดทำแผนชุมชน
 ค. การจัดระเบียบชุมชน
 ง. การจัดตั้งกองทุนในชุมชน
8. ข้อใดไม่ใช่กระบวนการจัดทำแผนชุมชนเพื่อแก้ปัญหาของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 ก. การคัดเลือกคณะทำงานที่มาจากหลายภาคส่วน
 ข. การจัดลำดับปัญหาชุมชน
 ค. การพยายามแก้ปัญหาด้วยชุมชนเองโดยไม่จำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากภาครัฐ
 ง. การนำประสบการณ์ทางชุมชนมาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา
9. สาเหตุที่ทำให้เกิดราคาน้ำมันแพงในตลาดโลกคืออะไร
 ก. ความต้องการน้ำมันมีมาก
 ข. ความต้องการผลิตน้ำมันจากแหล่งใหม่มีต้นทุนสูง
 ค. เกิดจากความไม่สงบทางการเมือง
 ง. ถูกทุกข้อ
10. วันสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตรงกับวันที่ 4 ของเดือนอะไร
 ก. มกราคม
 ข. มีนาคม
 ค. พฤษภาคม
 ง. ธันวาคม

กิจกรรมท้ายบทที่ 2 ชุมชนพอเพียง

กิจกรรมที่ 2

จากข้อความต่อไปนี้ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นโดยใช้ข้อมูลในหนังสือเรียนเป็นแนวทางในการตอบแสดงความคิดเห็น

“ การโฆษณาในจอทีวีและวิทยุในปัจจุบัน ถ้ายังโฆษณากันอย่างบ้าเลือดอยู่อย่างนี้ จะไปสอนให้คนไม่ซื่อไม่จ่าย และให้บริโภคตามความจำเป็นได้อย่างไร ในเมื่อปล่อยให้มีการกระตุ้นการบริโภคแบบเอาเป็นเอาตายอยู่ เช่นนี้ ผู้คนก็คิดว่าอะไรที่ตัวเองต้องการต้องเอาให้ได้ ความต้องการถูกทำให้กลายเป็นความจำเป็นไปหมด ”

1. นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรกับข้อความข้างต้น

.....

.....

.....

.....

.....

2. แนวทางแก้ไขปัญหาชุมชนของนักศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ความเห็นอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มพูนการวิเคราะห์

ให้ผู้เรียนวางแผนแนวทางการประกอบอาชีพของตนเอง ทั้งผู้ที่ต้องการหาอาชีพใหม่ และพัฒนาอาชีพ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ให้แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มละ 5 - 7 คน แต่ละกลุ่มให้เลือก หัวหน้ากลุ่ม 1 คน และเลขากกลุ่ม 1 คน รวมระดมพลังสมองแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การประกอบอาชีพตามแนวของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. อาชีพที่เชื่อมั่นว่าสามารถทำได้ในชุมชนของเรา
3. ร่วมกันวางรายละเอียด สิ่งที่ต้องใช้ สิ่งที่ต้องทำในการประกอบอาชีพนั้น ๆ (ทำ 2 อาชีพ)
ทั้งนี้ให้ประธานเป็นผู้ดำเนินการ เลขากกลุ่มจับบันทึกสรุปสาระสำคัญเพื่อนำเสนอ

ขั้นตอนที่ 2 ให้ทุกกลุ่มร่วมกันคัดเลือกอาชีพจากกิจกรรมที่ 1 ตามที่กลุ่มตกลงรวมทั้งอาชีพที่สามารถทำเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม นำมาเขียนเป็นโครงการประกอบอาชีพที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ขั้นตอนที่ 3 ให้ผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มนำโครงการประกอบอาชีพที่นำเสนอ (ตรวจสอบความสมบูรณ์) ไปประกอบอาชีพ โดยมีการรวมระดมทุน จัดหาทุน การแบ่งงานกันทำ การลงมือร่วมกันตัดสินใจ ระยะเวลาดำเนินการภายใน 1 ชั่วโมงแล้วสรุปผลการประกอบอาชีพเสนอครู

อาชีพที่ 1

องค์ประกอบที่สำคัญของโครงการการประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่สำคัญของการประกอบอาชีพ.....

1. ศักยภาพของผู้เรียน / ผู้ประกอบอาชีพ

ความพร้อมเรื่อง

- เงินทุน.....
- ทำเล.....
- ที่ตั้ง.....
- ความรู้ด้านงานอาชีพ.....

2. การตลาด

- ภาพรวมอาชีพ.....
- สภาพการบริโภคในชุมชน.....
- แนวโน้ม พฤติกรรมของผู้บริโภค.....
- ส่วนแบ่งการตลาด.....
- กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ได้แก่.....

3. **ด้านผลิตภัณฑ์** (ต้องผลิตให้สินค้ามีคุณภาพ ปริมาณ ความปลอดภัย ได้มาตรฐาน)

- คิดค้นสูตรใหม่.....
- สินค้าหลากหลาย.....
- การสร้างตราสินค้า (brand)

4. **ด้านสถานที่**

- การจัด ตกแต่งร้าน.....
- การจัด หาวีสดุ อุปกรณ์.....

5. **ช่องทางการจัดจำหน่าย**

- ร้านค้า
- Supermarket.....
- Delivery.....

6. **การกำหนดราคาขาย**

- ราคาขายปลีก.....
- ราคาขายส่ง.....

7. **การส่งเสริมการขาย**

การประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ แผ่นปลิว บ้าย โปรโมชั่น

8. **การผลิต**

การใช้แรงงาน

- การใช้แรงงานตนเอง
- การใช้แรงงานตนเองและครอบครัว
- การใช้แรงงานในชุมชน
- การใช้แรงงานสมาชิกกลุ่ม

การใช้วัตถุดิบ มีอยู่ในครอบครัวตนเอง มีอยู่ในชุมชน

9. **การจัดการสินค้า**

- การเก็บรักษา.....
- การจัดส่ง การกระจาย.....

10. **โครงสร้างองค์กร**

- มอบหมายผู้รับผิดชอบชัดเจน
- เราทำเองทุกขั้นตอน

11. **การลงทุน**

- พื้นที่ ธรรมดา.
- ดูแลธุรกิจค่าใช้จ่าย/งบประมาณการลงทุน.....

ลำดับ	รายการ	จำนวนเงิน (บาท / สตางค์)

งบประมาณค่าใช้จ่ายต่อ 1 เดือน

ลำดับ	รายการ	จำนวนเงิน (บาท / สตางค์)

12. ระยะเวลาคืนทุน

- 1 เดือน
 2 เดือน
 3 เดือน
 4 เดือน
 5 เดือน
 6 เดือน

13. เงื่อนไขและข้อจำกัดที่สำคัญ

- ปัจจัยที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จ
- การไม่ละเลย กำกับ ดูแลธุรกิจ
- ทำเล ที่ตั้ง การจัดตกแต่งร้าน
- การผลิตทุกขั้นตอนได้มาตรฐานและปลอดภัย
- พัฒนาสินค้าและบริการต่อเนื่อง
- อื่นๆ
- ข้อควรระวังที่ส่งผลให้เกิดความล้มเหลว.....
-
-
-
-
-

อาชีพที่ 2

องค์ประกอบที่สำคัญของโครงการประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่สำคัญของการประกอบอาชีพ.....

1. ศักยภาพของผู้เรียน / ผู้ประกอบอาชีพ

ความพร้อมเรื่อง

- เงินทุน.....
- ทำเล.....
- ที่ตั้ง.....
- ความรู้ด้านงานอาชีพ.....

2. การตลาด

- ภาพรวมอาชีพ.....
- สภาพการบริโภคในชุมชน.....
- แนวโน้ม พฤติกรรมของผู้บริโภค.....
- ส่วนแบ่งการตลาด.....
- กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ได้แก่.....

3. ด้านผลิตภัณฑ์ (ต้องผลิตให้สินค้ามีคุณภาพ ปริมาณ ความปลอดภัย ได้มาตรฐาน)

- คิดค้นสูตรใหม่.....
- สินค้าหลากหลาย.....
- การสร้างตราสินค้า (brand)

4. ด้านสถานที่

- การจัด ตกแต่งร้าน.....
- การจัด หาว์สด อุปกรณ์.....

5. ช่องทางการจัดจำหน่าย

- ร้านค้า
- Supermarket.....
- Delivery.....

6. การกำหนดราคาขาย

- ราคาขายปลีก.....
- ราคาขายส่ง.....

7. การส่งเสริมการขาย

การประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ แผ่นปลิว ป้าย โปรโมชั่น

8. การผลิต

การใช้แรงงาน

- การใช้แรงงานตนเอง การใช้แรงงานตนเองและครอบครัว
 การใช้แรงงานในชุมชน การใช้แรงงานสมาชิกกลุ่ม

การใช้วัตถุดิบ มีอยู่ในครอบครัวตนเอง มีอยู่ในชุมชน

9. การจัดการสินค้า

- การเก็บรักษา.....
 การจัดส่ง การกระจาย.....

10. โครงสร้างองค์กร

- มอบหมายผู้รับผิดชอบชัดเจน
 เราทำเองทุกขั้นตอน

11. การลงทุน

- พื้นที่ ทรม.
 ดูแลธุรกิจค่าใช้จ่าย/งบประมาณการลงทุน.....

ลำดับ	รายการ	จำนวนเงิน (บาท / สตางค์)

งบประมาณค่าใช้จ่ายต่อ 1 เดือน

ลำดับ	รายการ	จำนวนเงิน (บาท / สตางค์)

12. ระยะเวลาคืนทุน

- 1 เดือน 2 เดือน 3 เดือน 4 เดือน 5 เดือน 6 เดือน

13. เจ็อนไขและข้อจำกัดที่สำคัญ

- ปัจจัยที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จ
 - การไม่ละเลย กำกับ ดูแลธุรกิจ
 - ทำเล ที่ตั้ง การจัดตบแต่งร้าน
 - การผลิตทุกขั้นตอนได้มาตรฐานและปลอดภัย
 - พัฒนาสินค้าและบริการต่อเนื่อง
 - อื่นๆ
 - ข้อควรระวังที่ส่งผลให้เกิดความล้มเหลว.....
-
-
-
-
-
-
-

กิจกรรมประเมินค่า

1. ให้ผู้เรียนเขียนคำขวัญเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
.....
.....
.....
2. ให้ผู้เรียนประเมินสถานการณ์ของครอบครัว และวิเคราะห์ว่าจะนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
มาใช้ได้อย่างไร
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบทดสอบหลังเรียน

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. คำกล่าวใดถูกต้องที่สุด
 - ก. เศรษฐกิจพอเพียงไม่เหมาะสมกับองค์การภาคธุรกิจเพราะจะทำให้ธุรกิจไม่ก้าวหน้า
 - ข. เศรษฐกิจพอเพียงสามารถปรับใช้ได้ดีกับประเทศกำลังพัฒนา
 - ค. เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเน้นให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเทียบเท่าอาชีพอื่นๆ
 - ง. เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเน้นให้คนทุกอาชีพเข้าใจความสมดุลของชีวิต

2. คำกล่าวใดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไม่ถูกต้อง
 - ก. ไม่มีความจำเป็นที่เราจะกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NIC)
 - ข. เศรษฐกิจพอเพียงคือการจัดสรรที่ดินในสัดส่วนที่เหมาะสมแก่การดำเนินชีวิต
 - ค. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตระหว่างสังคมระดับท้องถิ่นและตลาดระดับโลก
 - ง. เศรษฐกิจพอเพียงคือแนวทางที่สมดุลโดยชาติ สามารถทันสมัยและก้าวสู่ความเป็นสากลได้

3. นิยาม 3 ท่วง 2 เงื่อนไข ข้อใดถูกต้อง
 - ก. รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง บนเงื่อนไขความรู้คุณธรรม
 - ข. ชีวิตสมดุล เศรษฐกิจมั่นคง สังคมยั่งยืน บนเงื่อนไขความรู้คุณธรรม
 - ค. พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน บนเงื่อนไขความรู้คุณธรรม
 - ง. ซื่อสัตย์สุจริต ชยัน อดทน บนเงื่อนไขความรู้คุณธรรม

4. ชุมชนกุดกะเสี้ยน อ.เชียงใน จ.อุบลราชธานี เป็นชุมชนพอเพียงที่ประสบความสำเร็จด้านใด
 - ก. พลังงานชุมชน
 - ข. ธนาคารชุมชน
 - ค. การพัฒนาประชาธิปไตย
 - ง. การท่องเที่ยว

5. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญในการบริหารจัดการชุมชนที่ดีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - ก. การมีส่วนร่วมของประเทศ
 - ข. การวัดผลสำเร็จของชุมชน
 - ค. ผลประกอบของชุมชน
 - ง. การทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จ

6. แผนพลังงานชุมชน เป็นแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแนวทางหนึ่ง ประเด็นใดถูกต้องที่สุด
 - ก. การที่คนรู้จักพึ่งตนเองและใช้จ่ายด้วยความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน
 - ข. การที่คนในชุมชนรู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่าที่สุด
 - ค. การที่คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้พลังงานของตนเอง
 - ง. การที่คนในชุมชนเลือกใช้พลังงานทดแทนได้อย่างเหมาะสม

7. นักศึกษาคิดว่าวิธีการแก้ปัญหาชุมชน วิธีการใดที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สุด
 - ก. การเน้นหลักประชาธิปไตย
 - ข. การจัดทำแผนชุมชน
 - ค. การจัดระเบียบชุมชน
 - ง. การจัดตั้งกองทุนในชุมชน

8. ข้อใดไม่ใช่กระบวนการจัดทำแผนชุมชนเพื่อแก้ปัญหาของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - ก. การคัดเลือกคณะทำงานที่มาจากหลายภาคส่วน
 - ข. การจัดลำดับปัญหาชุมชน
 - ค. การพยายามแก้ปัญหาด้วยชุมชนเองโดยไม่จำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากภาครัฐ
 - ง. การนำประสบการณ์ทางชุมชนมาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

9. สาเหตุที่ทำให้เกิดราคาน้ำมันแพงในตลาดโลกคืออะไร
 - ก. ความต้องการน้ำมันมีมาก
 - ข. ความต้องการผลิตน้ำมันจากแหล่งใหม่มีต้นทุนสูง
 - ค. เกิดจากความไม่สงบทางการเมือง
 - ง. ถูกทุกข้อ

10. วันสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตรงกับวันที่ 4 ของเดือนอะไร
 - ก. มกราคม
 - ข. มีนาคม
 - ค. พฤษภาคม
 - ง. ธันวาคม

11. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักในการดำเนินชีวิตแบบใด

ก. ประหยัด	ข. ทางสายกลาง
ค. เพียงพอ	ง. หากินตามธรรมชาติ

12. ปรัชญาเศรษฐกึจพอเพียงมีสามองค์ประกอบ คือ
 - ก. ทางสายกลาง, มีเหตุมีผล, พอประมาณ
 - ข. พอประมาณ, มีเหตุมีผล, มีคุณธรรม
 - ค. พอประมาณ, มีภูมิคุ้มกัน, มีเหตุมีผล
 - ง. มีเหตุมีผล, มีภูมิคุ้มกัน, มีความรู้

13. เศรษฐกึจพอเพียงมี สามระดับ อะไรบ้าง
 - ก. จิตสำนึก, ปฏิบัติ, ปฏิเวธ
 - ข. ต่ำ, กลาง, สูง
 - ค. พออยู่พอกิน, อยู่ดีกินดี, อยู่ดีมีสุข
 - ง. พื้นฐาน, ปฏิบัติ, พอเพียง

14. เงื่อนไขในการดำเนินวิถีแบบเศรษฐกึจพอเพียงมีอะไรบ้าง
 - ก. ความรู้และความพอประมาณ
 - ข. ความรู้และคุณธรรม
 - ค. ความพอดีและความพอเพียง
 - ง. ความรู้ ความพอเพียง และคุณธรรม

15. การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกึจพอเพียงคือกิจกรรม
 - ก. ครอบครัว, ชุมชน, สังคม
 - ข. บุคคล, ครอบครัว, ชุมชน
 - ค. บุคคล, ครอบครัว, สังคม
 - ง. ครอบครัว, ชุมชน, ประเทศชาติ

16. เป้าหมายของปรัชญาเศรษฐกึจพอเพียงคือ
 - ก. ชีวิตและสังคมอยู่ดีกินดี
 - ข. ครอบครัวพออยู่พอกินพึ่งพาตนเองได้
 - ค. เศรษฐกึจ สังคม สิ่งแวดล้อมยั่งยืน
 - ง. การพึ่งพาตนเองได้ของชุมชน

17. ความพอประมาณ มี 5 ด้าน อะไรบ้าง
 - ก. จิตใจ, ชุมชน, สังคม, เทคโนโลยี, เศรษฐกึจ
 - ข. สังคม, การเมือง, เทคโนโลยี, เศรษฐกึจ, สิ่งแวดล้อม
 - ค. สังคม, เศรษฐกึจ, เทคโนโลยี, สิ่งแวดล้อม, ทรัพยากร
 - ง. จิตใจ, สังคม, เทคโนโลยี, เศรษฐกึจ, ทรัพยากร

18. ความมีเหตุมีผลสามารถทำได้โดย
- ก. ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ เลิกอบายมุข
 - ข. ลดรายจ่าย ออมเงินเพื่อลงทุน เลิกอบายมุข
 - ค. เลิกอบายมุข ปฏิบัติตามคำสอน หาความรู้เพิ่ม
 - ง. ออมเงินเพื่อลงทุน เลิกอบายมุข เพิ่มรายได้
19. การสร้างภูมิคุ้มกันให้ครัวเรือนมีเป้าหมายเพื่ออะไร
- ก. สืบทอดประเพณีที่ดีงาม ครอบครัวยุติธรรม
 - ข. สร้างอนาคตครอบครัว ลดรายจ่ายฟุ่มเฟือย
 - ค. ออมเงินไว้เมื่อจำเป็น เพิ่มทรัพยากร
 - ง. ฝึกทักษะอาชีพ ดำรงตนตามคำสอนที่ดี
20. ความรู้และคุณธรรมสามารถทำให้เกิดได้ด้วยกิจกรรมใด
- ก. มีแผนชุมชน ใช้ศาสนานำชีวิต
 - ข. มีร้านค้าชุมชน มีแผนชุมชน
 - ค. ศึกษาดูงาน ทำการเกษตรครบวงจร
 - ง. ยึดมั่นประเพณีอันดีงาม มีป่าชุมชน
